

[Aage Fogh.]

partis stilling til det foreliggende problem, vil jeg for det første gerne gøre den bemærkning, at det omtalte spørgsmål vedrører jo ikke det foreliggende lovforslag, så det er derfor klart, at vi stemmer for dette lovforslag.

Hvad angår udtalelsen i betænkningen, så vurderer jeg dette spørgsmål sådan, at det klart og tydeligt fremgår af § 11, at det er jordlovsudvalget og vedkommende godsejer, der sælger jorden, der skal aftale prisen. Det kan der ikke tages fejl af, det skal de også gøre i fremtiden. Det, der er sagt, er efter mit skøn dette, at jordlovsudvalgets vedtagelse i et møde om, at grundværdien plus 20 pct. skulle være det punkt, man gik ud fra, kun skulle være en retningslinie. Det er ikke det grundlag, der ubetinget skal gælde; der kan også i fremtiden som hidtil forhandles mellem jordlovsudvalget og vedkommende godsejer. Om prisen så bliver grundværdien plus 20 pct. eller noget mere eller noget mindre, må afhænge af de på det pågældende tidspunkt gældende forhold og priser.

Landbrugsministeren (Smørum): Såvidt jeg ved, har det aldrig været jordlovsudvalgets mening, at grundværdien plus de 20 pct. skulle være den pris, der i alle tilfælde skulle gælde, når der var tale om betaling af jord, som skulle afstås efter landbrugslovens § 11. Der kan jo være megen forskel på jordernes kulturtilstand, og kulturtilstanden er jo ikke noget, der medregnes, når man fastsætter grundværdien. Grundværdien fastsættes alene efter jordens bonitering og beliggenhed uden hensyn til, om jorden er kalket, drænet eller forbedret på anden måde, men man har fundet det rimeligt, at dette kom med ind i billedet.

Jeg takker udvalget, fordi det så hurtigt har behandlet dette lovforslag færdigt, og jeg takker for den enstemmige tilslutning til dets færdiggørelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1—10 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Derpå fulgte:

Anden behandling af forslag til lov om midlertidig ændring af lov nr. 50 af 14. februar 1951 om fortrinsret i høsten.

(Første behandling findes i tidenden sp. 953; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 37).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling satte til forhandling under eet.

Ordføreren (Lund Jensen): Som det fremgår af betænkningen, har udvalget holdt tre møder og herunder stillet en række spørgsmål til landbrugsministeren. Såvel spørgsmålene som den højtærede landbrugsministers svar findes optrykt i betænkningen. Desuden har Provinshandelskammeret og De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark overfor udvalget protesteret imod at ophøje lovforslaget til lov.

Et flertal indenfor udvalget bestående af socialdemokratiets, venstres og det radikale venstres repræsentanter har dog ikke fundet, at organisationernes indsigelser var tilstrækkeligt begrundede, idet lovforslaget jo på ingen måde forpligter leverandøren til at udskyde udpantningsfristen ud over 1. januar, hvis han ikke finder det ønskeligt eller forsvarligt af hensyn til sin egen sikkerhed. Derimod åbner lovforslaget muligheder for leverandøren til at hjælpe en kunde, der som følge af årets vanskelige høstforhold ikke inden nytår har nået at få høst-udbyttet omsat i rede penge. Deputationerne har heller ikke været i stand til overfor udvalget at påvise uheldige virkninger af en ganske tilsvarende lovændring med hensyn til høståret 1938—39.

Ud fra den betragtning, at såvel landbofor-

[Lund Jensen.]

ningerne som husmandsforeningerne stærkt anbefaler lovforslaget, og i tillid til, at man ved at gennemføre det rækker en hjælpende hånd til en del landmænd, som uden egen skyld er kommet i bekneb, uden derved at skade andre berettigede interesser, anbefaler flertallet i udvalget lovforslaget til vedtagelse i den af ministeren forelagte form.

Et mindretal bestående af det konservative folkepartis medlemmer kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse og ønsker selv overfor det høje ting at motivere sin stilling til lovforslaget.

Jørgen Gram: Jeg skal ved denne lejlighed ikke gå dybere ind på de problemer, som lovforslaget kunne give anledning til.

Som det vil ses af betænkningen, og som den ærede ordfører lige har nævnt, har købmandsorganisationerne protesteret mod lovforslaget. Til dette skal jeg blot sige, at det er købmandsorganisationerne, der har ansvaret for, at vi har denne permanente lov. Nu har landboorganisationerne, hvis medlemmer jo er købmændenes kunder, bedt om en yderligere foreløbig lettelse efter den vanskelige høst. Jeg vil tro, at købmændene med den evne, de har til at omgås deres kunder, vil forstå, at også de selv vil have fordel af at komme lempeligst muligt ud af en øjeblikkelig knibe, så meget mere som det er ganske frivilligt, overfor hvem og hvor meget de vil strække sig i forholdet til deres kunder.

Der er under udvalgets forhandlinger stillet en række spørgsmål, som har numrene 1—11. Af disse vil det ses, at kreditforeningerne, som jo særlig har været kritikere af denne fortrinslov, overhovedet ikke ved deres långivning beregner noget for høsten. Af besvarelsen på spørgsmål nr. 11 kan man se, at kreditforeningerne selv i de allervanskeligste år, i 30erne, så godt som slet ingen tab har haft som følge af denne lov.

Hovedproblemet omkring loven er desværre, at landbruget som helhed har altfor lidt driftskapital til at modstå en vanskelig tid. Ved dette lovforslags fremsættelse kan det konstateres, at landbrugsministeren har indset dette. Det er da så meget mere beklageligt, at landbrugsministeren, i stedet for at være med til at skabe bedre kår for landbruget fremefter ved en nedsættelse af

omkostningsniveauet, sammen med den regering, han er medlem af, fremsætter nye lovforslag om yderligere uretfærdige skatter, som landmændene må bære, skatter, der skal hvile med øget tyngde på det driftsmiddel, som jorden er for landmændene.

Jeg skal på mit partis vegne anbefale, at man stemmer for lovforslaget i den forelagte skikkelse.

Clausen (Olufskjær): Ved lovforslagets første behandling efterlyste jeg oplysninger, idet jeg fandt, der forelå altfor få, når det drejede sig om et lovforslag af denne karakter, og nogle har vi jo fået. Jeg kan godt se, at der er endog meget store vanskeligheder tilstede, men ved det fremsatte lovforslag giver man blot bolden videre til købmandsorganisationerne og derfra til pengeinstitutterne.

Jeg tror, det havde været bedst for alle parter, om dette lovforslag slet ikke var fremsat. Jeg kan ikke se, at det afhjælper nogen vanskeligheder, og af den grund vil jeg på mit partis vegne udtale, at vi ikke kan medvirke til lovforslagets fremme.

Oluf Pedersen: Ifølge lovforslaget beholder købmændene deres fortrinsret i høsten, selv om de gør senere udlæg, og vi kan tilslutte os det standpunkt, flertallet her har indtaget, selvom det kan medføre en udskydelse.

Landbrugsministeren (Smørum): Jeg takker udvalgets flertal for indstillingen om lovforslagets vedtagelse i det høje ting.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1—2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Derpå foretoges:

Anden behandling af forslag til lov om måling af skibe.

(Første behandling findes i tidenden sp. 471; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 29).